

Innspill fra PBL til Prop. 82 L (2021-2022) *Endringer i barnehageloven*

Barnehageforliket har vært en gedigen suksesshistorie. Stort mangfold av ulike tilbud, høy deltakelse og gjennomgående gode tilbud i en ryddig og seriøs sektor. Dette må utvikles videre, ikke bygges ned i arbeidet med fremtidens barnehagesektor.

Alle er tjent med en transparent barnehagesektor, der det er trygghet for at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna i barnehagen til gode. Reguleringene som skal sikre innsyn og kontroll må være treffsikre, effektive og formålstjenlige.

PBL viser til at departementet, i tillegg til å legge frem forslagene i Prop. 82 L, er i gang med en større gjennomgang av finansieringen av private barnehager, og ser frem til å kunne bidra i dette arbeidet.

PBL mener politikernes behov for sterkere regulering og private barnehagers behov for forutsigbar og bærekraftig finansiering må resultere i endringer i regelverket som ruster sektoren for fremtiden:

- Myndighetene må sikres tilstrekkelig innsyn og kontroll
- Barnehagene må kunne organisere seg slik de mener er best for å utvikle kvaliteten i tilbudet
- Alle barnehager må sikres tilstrekkelig finansiering for å innfri nasjonale krav til kvalitet
- Prinsippene om likebehandling av offentlige og private barnehager, makspris og foreldrenes valgfrihet må ligge fast
- Nye reguleringer må ikke påføre barnehagene unødvendige kostnader som drar midler vekk fra barna

PBL har følgende innspill til forslagene i Prop. 82 L (2021-2022) og ber om at dette tas med når Stortinget skal behandle saken:

Krav om at hver private barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt

PBL mener krav om selvstendig rettssubjekt er en uforholdsmessig inngripende regulering, og viser til at Kunnskapsdepartementet selv har slått fast at formålet om innsyn og kontroll oppnås ved krav til regnskapsmessig skille.

PBL mener krav om regnskapsmessig skille er en bedre løsning enn selvstendig rettssubjekt fordi et regnskapsmessig skille:

- er mer fleksibelt for myndighetene og gir godt innsyn og kontrollmuligheter
- er mindre kostnadskrevende å gjennomføre og tar færre midler vekk fra tilbudet til barna
- ikke rører ved organiseringen av barnehagen
- ikke fremprovoserer virksomhetsoverdragelser som kan svekke ansattes rettigheter
- vil ta mindre tid å få på plass og kan dermed innføres med virkning fra 1.1.2023
- kan settes opp som strengere enn dagens krav om BASIL-rapportering, i stedet for det mest radikale alternativet med de mest inngripende konsekvensene, som uansett må suppleres med justerte rapporteringsregler

PBL mener den økonomiske tilstanden i sektoren må bedres før Stortinget pålegger private barnehager nye, kostbare reguleringer.

PBL mener det ikke er riktig at kostnadene ved innføring av krav om selvstendig rettssubjekt allerede er dekket gjennom administrasjonspåslaget, slik departementet hevder.

Det er ikke foreslått nok tid til å faktisk gjennomføre utskilling til egne subjekter, dersom ikrafttredelse blir med virkning fra 1.1.2023.

Dersom Stortinget, mot formodning, vedtar krav om selvstendig rettssubjekt, må det gis en overgangsperiode på to år, i tråd med det som ble gitt friskolene.

Forbud mot å ta opp lån på andre måter enn i finansforetak

PBL vil sterkt fraråde et forbud mot å ta opp lån på andre måter enn i finansforetak. Et slikt forbud vil:

- være et uheldig og unødvendig strengt tiltak, og kunne være driftskritisk for barnehager som sliter økonomisk.
- begrense mulighetene barnehagene i dag har til å skaffe nødvendig finansiering for drift og investeringer.
- kunne føre til at flere midler trekkes bort fra tilbudet til barna, for så å gå til renter og finanskostnader.

PBL viser til at det ligger innenfor revisors oppgaver å vurdere transaksjoner med nærstående knyttet til låneforhold, og at barnehageloven har et eksplisitt krav om at barnehagene kun kan belastes kostnader som gjelder godkjent barnehagedrift.

PBL viser til at forslaget om forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt, sammen med barnehageloven, gjør at hensikten med reguleringen oppnås. Dette var også departementets syn i 2019.

Dersom et slikt forbud likevel vedtas, mener PBL ikrafttredelse 1.7.2022 ikke vil være mulig for sektoren å gjennomføre

Forbud mot å drive annen virksomhet i rettssubjektet som driver godkjent barnehagevirksomhet

PBL støtter forslaget om at det som hovedregel er forbud mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som driver barnehager.

Unntaksbestemmelsen er viktig. Det må sikres at barnehagene fremdeles kan bruke penger på å utvikle tilbud og metoder som kan føre til utvikling i sektoren, selv om det innebærer at satsinger innimellom isolert sett ikke vil være økonomisk bærekraftige.

PBL mener ikrafttredelse må settes samtidig med øvrige endringer i reguleringene.

Meldeplikt ved nedleggelse, eierskifte og andre organisatoriske endringer

PBL støtter forslaget om meldeplikt ved nedleggelse, eierskifte og andre organisatoriske endringer, men med forbehold om at tidspunktet for at plikten skal oppfylles settes til *etter* at eierskiftet er gjennomført.

PBL vil komme tilbake til detaljene rundt dette i forbindelse med fastsettelsen av forskriften.

Krav om at barnehagens lokaler og utearealer skal være samlet

PBL støtter kravet om at lokaler og utearealer skal være samlet, med de unntak som er skissert.

Enkelte endringer i tilsynshjemlene i barnehageloven

PBL støtter endringene i tilsynshjemlene i barnehageloven.

EØS-regelverket

PBL mener at selv om offentlig barnehagedrift ikke omfattes av EØS-avtalens art. 61, så kan det ikke kategorisk slås fast at ikke reglene gjelder i forhold mellom private barnehager.

Andre forslag som er omtalt i Prop 82 L

Tildeling av tilskudd til private barnehager

- PBL mener det vil styrke mangfoldet og foreldrenes mulighet til å velge barnehagen de ønsker for sine barn dersom det gjøres lettere for nye private barnehager å få tilskudd, samt at eksisterende barnehager bør få større frihet til å utvide sin drift.

Hjemmel for kommunen til å stille vilkår om at nye private barnehager skal være ideelle for å få tilskudd

- PBL mener det ikke er anledning til å innføre lovbestemmelser som lar kommunen stille vilkår om at nye private barnehager skal være ideelle for å få tilskudd.
- PBL merker seg at departementet vurderer i hvilken grad kommunene skal kunne prioritere noen barnehager foran andre, og styre finansieringen av de private barnehagene. PBL vil advare sterkt mot en økt økonomisk forskjellsbehandling av barnehager.

Hjemmel for å regulere overskuddslikviditet

- PBL støtter departementets konklusjon om å ikke regulere bruk av overskuddslikviditet.
- PBL mener et forbud mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt vil legge en begrensning på hvilke disponeringer en barnehage kan foreta.
- PBL er enig i at barnehagens midler ikke skal utsettes for unødvendig tapsrisiko, men mener at barnehagene ikke må hindres i å forvalte sine midler på en økonomisk rasjonell måte, til det beste for barna i barnehagen.

Kommunen kan holde dyre barnehager utenfor tilskuddsgrunnlaget

- PBL er kritisk til at det varsles utsendelse av et forslag til regulering på dette området som skal tre i kraft allerede 1.1.2023, løsrevet fra øvrige endringer i finansieringen.
- PBL mener forslaget om å la kommunene holde dyre barnehager utenfor tilskuddsgrunnlaget må sees i sammenheng med den øvrige gjennomgangen av finansieringssystemet som departementet er i gang med.
- PBL mener finansieringssystemet må likebehandle private og offentlige barnehager også i vurderingen av om økt satsing i enkelte områder skal utløse ekstra midler.

Om PBL

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) er Norges største interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager, stiftet i 1993. Barns beste er grunnleggende for PBLs arbeid med å øke kvaliteten og verdiskapningen i våre medlemsbarnehager.

PBL har 2.100 medlemsbarnehager med om lag 35.000 ansatte. PBL-medlemmene driver barnehager over hele landet, i 215 forskjellige kommuner og er ulike i eierskap, størrelse og innhold.

Medlemsmassen benytter alle organisasjonsformer. Siden 2014 har det vært en forutsetning for å være medlem i PBL, at barnehagen har en tariffavtale som også regulerer tjenestepensjonen.